

5. Metody absorpční kalkulace

Příklad – kalkulace plných nákladů

Podnik vyrábí jeden druh výrobku A. Předběžná kalkulace plných nákladů vychází z předpokladu, že objem výroby i prodeje bude ve sledovaném období činit 50 000 kusů a zahrnuje následující položky:

Položky	Kč/ks
Přímý (jednicový) materiál	30
Přímé (jednicové) osobní náklady	10
Výrobní režie (2 500 000/50)	50
Plné náklady výroby	90

Při podrobnější analýze výrobní režie bylo zjištěno, že variabilní charakter má pouze její pětina. Zbylou část tvoří fixní náklady, které jsou výrazem vytvořené výrobní kapacity. Ta umožňuje maximální výrobu za sledované období v rozsahu 60 000 kusů. Prodejní cena výrobku A činí 100 Kč a podnik ve třech po sobě jdoucích obdobích vyrobil 50 000 ks výrobků. Objem prodeje však kolísal: v prvním období podnik prodal celý objem výroby (50 000 ks), ve druhém pouze 40 000 ks a ve třetím 60 000 ks. Při výrobě výrobků podnik nespořil ani nepřekračoval předpokládané náklady stanovené v předchozí části zadání.

- Zjistěte výsledky hospodaření podniku
 - a) Při ocenění výkonů na úrovni plných nákladů
 - b) Při jejich ocenění na úrovni variabilních nákladů

Řešení:

Položky	Kč/ks
Přímý (jednicový) materiál	30
Přímé (jednicové) osobní náklady	10
Výrobní režie (2 500 000/50)	50
Plné náklady výroby	90

Kalkulační položka nákladů	pro 40000 ks (v Kč/ks)	pro 60000 ks (v Kč/ks)
Přímý (jednicový) materiál	30	30
Přímé (jednicové) osobní náklady	10	10
Výrobní režie variabilní	10	10
Výrobní režie fixní	50	33,33
Vlastní náklady výroby výrobku A	100	83,33

Výrobní režie variabilní = $1/5$ z 2 500 000 = 500 000 Kč / 50 000 ks = 10 Kč/ks

Výrobní režie fixní = 2 500 000 – 500 000 (variabilní) = 2 000 000 Kč fixní

Výrobní režie fixní pro 40 000 ks výrobků = 2 000 000 / 40 000 ks = 50 Kč/ks

Výrobní režie fixní pro 60 000 ks výrobků = 2 000 000 / 60 000 ks = 33,33 Kč/ks

a)

v Kč	1. období	2. období	3. období
Výnosy z prodeje	5000000 (100*50000ks)	4000000 (100*40000ks)	6000000 (100*60000ks)
-plné náklady prodaných výrobků	-4500000 (90*50000ks)	-3600000 (90*40000ks)	-5400000 (90*60000ks)
Zisk z prodeje	500 000	400 000	600 000
Změna stavu výrobků	-	900000 (90*10000ks)	-900000 (90*10000ks)

b)

v Kč	1. období	2. období	3. období
Výnosy z prodeje	5000000 (100*50000ks)	4000000 (100*40000ks)	6000000 (100*60000ks)
-variabilní náklady prodaných výrobků	-2500000 (50*50000ks)	-2000000 (50*40000ks)	-3000000 (50*60000ks)
Marže	2500 000	2000 000	3000 000
-fixní náklady období	-2000 000	-2 000 000	-2000 000
Zisk z prodeje	500 000	0	1 000 000
Změna stavu výrobků	-	500000 (50*10000ks)	-500000 (50*10000ks)